

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Специалност: ЖУРНАЛИСТИКА

Образователно-квалификационна степен: Бакалавър

Професионално направление: 3.5. Обществени комуникации и информационни науки

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Обучаваща институция: Факултет по журналистика и масова комуникация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“

Вид на обучението: редовно

Форма на обучението: аудиторна

Език на обучението: български език

Продължителност на обучението (брой семестри): осем

Форма на завършване на обучението: защита на дипломна работа

Професионална квалификация: бакалавър по журналистика

1. Насоченост. Образователни цели и задачи

1.1. Насоченост

Специалността „Журналистика“ е насочена към усвояването на журналистическата професия и нейната роля в гражданското общество и масовата комуникация, както и на опознаването на медиите и техните особености. Специалността дава възможност за пълноценна професионална реализация и възможност знанията да бъдат надграждани с обучение в България и чужбина.

1.2. Цел

Целта е да се изградят висококвалифицирани медийни професионалисти със специализирана базисна подготовка и специфични, модерни медийни умения, които да намерят широкопрофилна реализация в динамичния медийен пазар.

1.3. Задачи на обучението

Бакалавърската програма по „Журналистика“ съчетава теоретичната с практическата подготовка и гарантира усвояването на базисния обем от познания по специалността в областта журналистиката, медиите и масовата комуникация, социалните, стопанските и правните науки.

2. Обучение

2.1. Учебен план

При бакалавърската степен обучението се провежда по учебна програма, в която учебните дисциплини са групирани в три модула – задължителни, избираеми (с лятна практика по избрания медиапрофил) и факултативни дисциплини. Студентите се обучават в три медийни профила – печат и агенционна журналистика, радио и телевизия – като специализацията става по избор след завършен втори семестър, и в три тематични профила – вътрешнополитическа журналистика, международна журналистика, култура – като изборът се извършва след завършен трети семестър.

Чрез избираемите дисциплини се въвежда профилиране на студентите в различните сфери на медиите, напълно в духа на изискванията на Закона за висшето образование.

В отделен модул са включени занятията от летния практически стаж, които се провеждат в медии и други институции с информационна дейност. Те са неделима част от учебния план на специалността „Журналистика” и имат статута на задължителни дисциплини. Предвидени са три учебни практики с обща продължителност 540 часа.

Факултативните дисциплини се предлагат на студентите в бакалавърската степен от всички специалности във ФЖМК и са отворени за студенти от други факултети на СУ. Всеки студент трябва да избере по две такива дисциплини на семестър. Сред факултативните дисциплини преобладават по-детайлните и задълбочени курсове върху конкретни аспекти от медийната теория и практика.

2.2. Общотеоретична подготовка

Дисциплините от задължителния модул са въвеждащи курсове с базисни познания в областите на: теория на журналистиката и медиите, история на българската журналистика, история на чуждестранната журналистика, съвременна българска журналистика, съвременни световни медии, медиен език и стилове на писане, журналистически жанрове, теория и практика на редактирането, графичен дизайн, радиокомуникация, телевизионна комуникация, нови медии, компютърно опосредствана комуникация, медийно право, журналистическа деонтология, вътрешна политика и медии, медиите и държавните институции, теория на масовата комуникация, социология, теории за международните отношения, световната политика в медиите, теория на културата, методи за изследване на масовата комуникация, медиен маркетинг, информационни технологии, медийни и комуникационни изследвания.

2.3. Специална подготовка

Избираемите медиапрофили са три:

- Печат и агенционна журналистика
- Радио
- Телевизия

Медиапрофилът „Печат и агенционна журналистика” дава на студентите необходимите теоретични знания и професионални умения в областта на периодичния печат, информационните агенции и редакционно-издателския процес. Медиапрофилът включва курсове върху изразните средства и особеностите на творческия процес в печатните медии и информационните агенции. Студентите овладяват писането, редактирането и представянето на журналистически текстове за пресата и агенциите, запознават се със спецификите на работата в различните типове печатни медии, с

тяхната организация, структура, мениджмънт, с техниката и технологията на производството им. Комплексността на обучението по печат включва овладяване на принципите на графичния дизайн и формообразуването на вестници, списания и книги, на компонентите на образната журналистика, на компютърните системи в печата и новите електронни технологии. Обект на специално преподавателско внимание са тенденциите в световните печатни медии и в агенционната журналистика, както и промените, настъпили в нашата преса през последните години. Студентите практикуват усвоените знания и умения в учебния вестник – със свой печатен и електронен вариант. Медиапрофилът „Радио” дава на студентите знания за спецификата на радиокомуникацията, за изразните средства на радиото, за жанровете и формите на радиожурналистиката, за принципите на радиопрограмирането. Паралелно с това студентите получават комплекс от умения в подготовката и изпълнението на различни радиоформи, в звуковия монтаж, в музикалните решения. Интегрална част от обучението е придобиването на практически опит в областта на информационните и аналитичните радиожанрове и на радиорекламата. Медиапрофилът дава познания за радиопрактиката по света, за тенденциите в развитието на радиосистемите, за организацията, мениджмънта и маркетинга им. Медиапрофилът дава актуално познание за интернет базираните аудиоплатформи; за интернет радиостанциите и техните специфики, както и за променящите се изисквания към журналистите, произвеждащи аудиосъдържание. Обучението в профила се реализира в Учебния радиокомплекс на ФЖМК, а студентите подържат рубрики и предавания в студентското онлайн радио „Реакция“.

Медиапрофилът „Телевизия” дава на студентите възможност да усвоят както потребните знания за спецификата на творческия процес, изразните средства и възможности на телевизията, екранната публицистика и визуалното творчество, така и професионалните умения, свързани с работата на телевизионния журналист като репортер, коментатор и водещ, като редактор и сценарист на телевизионни предавания. Медиапрофилът подготвя журналисти за всички редакционни звена и творчески дейности в телевизията. Той дава теоретични познания за телевизионното общуване, за структурата на телевизионната система, за организацията на журналистическия труд и производствената работа по подготовката и реализацията на телевизионните предавания и програми. Студентите се обучават в телевизионното студио на ФЖМК, в което всяка година се организира промоция на учебната продукция. Студентите активно участват в предаванията на Университетската телевизия „Алма Матер“.

Избираемите тематични профили са три:

- Вътрешнополитическа журналистика
- Международна журналистика
- Култура

Дисциплините в тематичен профил „Вътрешнополитическа журналистика” формират фундаментално знание за принципи, системи и структура на политическите и икономическите процеси в страната, съчетано с обучение за разпознаване и оценка на по-сериозните предизвикателства в развитието ни. Включени са лекционни курсове и семинарни занятия (упражнения) по „Политология (медии и политика)” и „Основи на икономическата теория”, съчетани логично с дисциплините „Социални конфликти и медии”, „Преходът и медиите”, „Малцинства и журналистика”. Задачата е да се надгради полученото до този момент знание в сферата на журналистиката, медиите и масовата комуникация с повече компетентност в специфични социални сфери и повече умения за анализ, оценка и критично отношение към всекидневните събития.

Дисциплините в тематичен профил „Международна журналистика“ изграждат информирано мнение за света и за България в него, изучават спецификите и особеностите на международната журналистика. Основните за профила лекционни курсове са свързани помежду си и се надграждат логично като „Световната политика в медиите“ и „Балканите в съвременните международни отношения“. Комплексът от знания се обогатява с дисциплините „Политология (медии и политика)“, „Основи на икономическата теория“, „Малцинства и журналистика“.

Тематичен профил „Култура“ задълбочава компетентността на студентите чрез изучаване на дисциплините „Култура и медии“, „Изкуство и медии“, „Литература и медии“, „Интернет култура“ и „Кино и медии“. Придобиват се конкретни знания и практически умения в журналистиката по въпросите на културата, арт журналистиката, литературната критика, кинокритиката, медия критиката и онлайн журналистиката в контекста на съвременните културни проявления.

3. Образователен профил (квалификационен стандарт)

3.1. Знания

Обучението в квалификационната степен „Журналистика“ се осъществява в синхрон с професионалните компетенции, приети в декларацията от Тарту на Европейската асоциация за обучение на журналисти, чийто член е ФЖМК. Завършващите студенти в квалификационната степен „бакалавър“ по Журналистика са водени от принципа да служат на обществото като стимулират и укрепват демокрацията на всички равнища. Възпитаниците на ФЖМК имат компетенция да отстояват правната, професионалната и етична рамка на професията „Журналист“. Запознати са с характеристиките на отделните медии – преса, радио, телевизия и онлайн издания, могат да предлагат съдържателна информация на различни аудитории на основата на задълбочени проучвания и отчитайки спецификата на целевата аудитория, за която дадената информация е предназначена. Имат ясна представа за желаното качество на журналистическата продукция. В резултат на профилираното си обучение завършилите специалност „Журналистика“ във ФЖМК придобиват специализирани знания в конкретни области и могат да намерят множество гледни точки по даден въпрос. Имат способност да оценяват източниците си на информация и да избират информация в съответствие с медийната платформа.

3.2. Умения

Студентите развиват умения за работа в екип, изключителна необходимост за упражняване на професията, и умеят убедително да представят идеите си. Освен в творчески аспект, бакалаврите по журналистика са подготвени да поемат предприемачески инициативи, придобивайки знания за икономическите условия и пазарните възможности, в които се развива професията. Възпитаниците на ФЖМК в квалификационната степен „бакалавър“ по Журналистика са обучени да прилагат надеждни методи за анализ и обработка на данни и могат да предоставят работещи решения за сложни практически въпроси. Студентите по журналистика имат и много добра чуждозикова подготовка. Не на последно място завършилите специалност „Журналистика“ са в състояние да поемат отговорност за взетите решения по време на журналистическия процес.

4. Възможности за реализация

Комплексната подготовка на студентите в специалност „Журналистика” им дава възможност да се реализират в обществените и в частните медии, да се утвърждават на позиции, за които се изискват медийни познания, в компании, неправителствени организации, фондации и медийни агенции на местно, национално и международно равнище, да осъществяват самостоятелна продуцентска дейност.

В този смисъл специалността „Журналистика” осигурява следните възможности за професионална реализация на завършващите журналисти:

- Редактор
- Репортер
- Водещ на предаване
- Новинар
- Продуцент
- Медиен специалист
- Медиен анализатор
- Експерт
- Медиен наблюдател

Придобилите ОКС „бакалавър по журналистика” могат да продължат обучението си в по-високите образователни степени „магистър” и „доктор” в България и в чужбина и да развият научноизследователска и практикоприложна дейност в областта на медиите и журналистиката.

---

* Квалификационната характеристика е изготвена съгласно Националната квалификационна рамка на Република България (2012 г.) и Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование (QF-EHEA). Разработена във факултета, отговорен за обучението по специалността.